

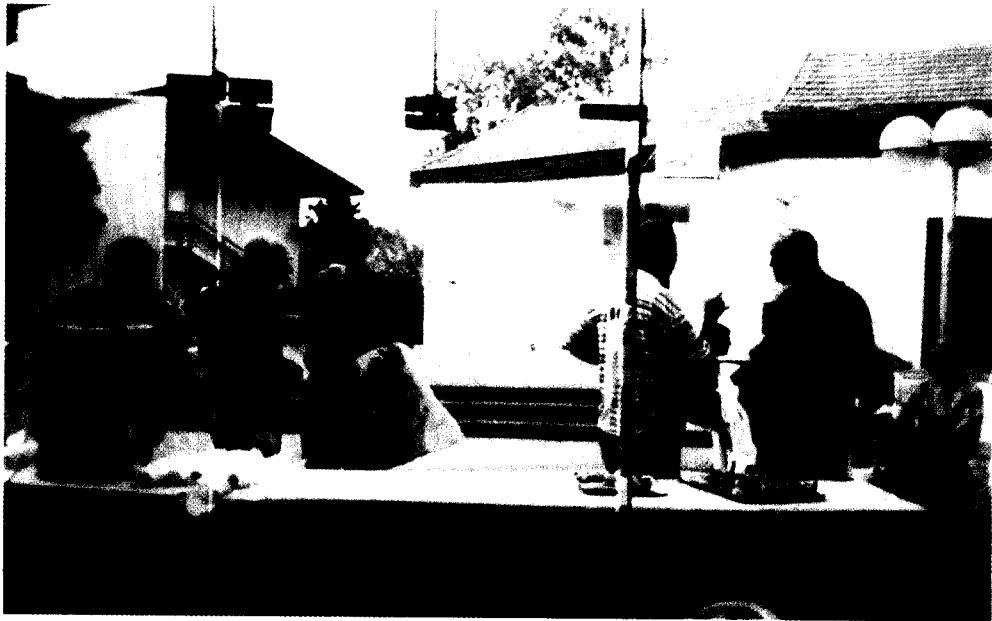
אולם הכנסים "בית יערי" 11.11.99

קטן, אך גם לא גדול במיוחד, בהשוואה ל-350 חברים צירים שנבחרו על ידי משקיהם וקיבלו הזמנה וזימון לאסיפה מבעוד מועד. החובה הדמוקרטית – כן, דמוקרטיה זה קודם כל חובה ורק אחר כך זכות – היתה מחייבת יתר השתתפות.

האירוע נפתח באיחור קל של כחצי שעה על ידי **מזכיר המ"ב, יוסי מלול** אשר פתח בברכו את הנאספים ונגש מיד לאישור סדר היום. כמו כן, נבחרו **אלון קמה ממושב ביגדור** בתור יושב ראש האסיפה ו**רונית פרץ מקיבוץ ניצנים** להיות מזכירת האסיפה האמונה על רישום הפרוטוקול של מהלך האירוע. לוועדה מתמדת נבחרו **פרץ שורק מקיבוץ חפץ-חיים, איציק פורת ממושב כפר ויתקין ויורם סהר ממושב אמץ**. כאן בהמשך נביא את העיקר מן האסיפה על פי התרשומת השוטפת.

ראשית-כל, ברצוני להתנצל על היעדר התמונות הראויות שיופיעו בהמשך לאירוע חשוב כזה. מה לעשות, המצלמה הראשית שבקה, פשוט יצאה מן המיקוד (פוקוס בלעז) ולא היתה כל אפשרות להיווכח בזה עד שהסרט לא נמסר לפיתוח. יתרת הצילומים בוצעה במצלמה קטנה ומיושנת ואלה דוקא הצליחו לאידע. חבל, שעם כל המאמץ לא התאפשר לנו להביא את דיוקנאותיהם של השחקנים הראשיים בעת הדיון החי. ניאלץ להסתפק במה שכן יצא.

גם השנה קיימנו את אסיפתנו באכסניה המוכרת מזה שנים – אולם הכנסים של "בית יערי". על פי הרישום הגיעו לאסיפה למעלה ממאתיים רפתנים ומוזמנים, מהם כ-120 חברים, צירים עם זכות הצבעה. זה לא מספר

היעדרם בשנת 2003, של יחס הממשלה ופקידי האוצר לדמותה של החקלאות, ולא פחות על מעבר הבעלות על המשק החקלאי לידי אחרים (!). אמנם, החקלאות נמצאת בכפר – אבל הכפר כבר לא חקלאי. לדברי השר אין בעיה או ניגוד אינטרסים בין המגזר השיתופי והמשפחתי והצורך ברפורמה הוא אמיתי.

באשר לצורך ברפורמה בענף, נראה שאין חילוקי דעות מהותיים ביחס ליעדים הסופיים של התהליך. השאלות סובבות בעיקר סביב אופן ביצוע הרפורמה ומקורות המימון הנדרשים, כדי להשאיר את הרפת בידי הבעלים, וזה נכון לגבי הרפת הגדולה והרפת הקטנה – שלא לומר שיתופית ומשפחתית. יש צורך בחקיקה שתנחה ותלווה ותשמור על יעדי הרפורמה וכל הנהיגים/סובלים ממנה; הצרה היא שחקיקה דורשת זמן רב כדי להתגבר על מחלוקות בין קבוצות אינטרסים שונים.

אולם האסיפה הפגין עירנות רבה ולא פעם נשמעו קריאות ביניים ושאלות לענין הנדון. השר חיים אורן שוחח עם הציבור שנאסף וניכר היה שהוא הרגיש נח וחלק ממנו. כל שאלה זכתה לתשובה, לפעמים רק חלקית לפי הענין. למשל, בעיית מעבר מכסות בין שני המגזרים – בשלב זה מטופלת בידי ועדת חריגים המורכבת מנציגי משרד החקלאות, מועצת החלב, נציגי המגזר השיתופי ונציגי המושבים. טרם נפתרה שאלת מס ההכנסה בהקשר לניוד מכסות. מאחר שבמענקים של היום אין די כדי להשקיע ברפת לצורך הגברת הייעול (הגדלה), היצרן עומד בפני בעיה של החזר הון שללא סיוע יקשה עליו לעמוד בו. אז ישנם כל מיני רעיונות על ידי גורמים שונים כדי לפתור את רזי המבוך הזה – מנהלת ההשקעות של משרד החקלאות, המערכת הבנקאית, ערבות המדינה, אולי ע"פ המודל לעסקים קטנים.

מנכ"ל משרד החקלאות יוסי ישי מוסיף כאן, שמאחר שיש הסכמה שהרפורמה הכרחית, מן הנכון להקים מנגנון פרטני – פרויקטור למשק המשפחתי – יש להאריך את תקופת ביצוע הרפורמה. ועוד התייחס לכמה בעיות דחופות: קדחת שלשת הימים הגורמת נזקים גדולים

האסיפה עצמה נפתחה בהרצאתו של **מר שלמה לירן**, לשעבר מנהל בכיר במחלבת שטראוס, אשר עסקה בצרכן ובכוחו לגרום לשינויים בתפיסת השיווק בכל אשר מדובר באיכות המוצר. כך, שלמעשה לשום מוצר לא מובטח השוק, אלא שיש להשקיע תמידית בהחדרתו לשכבות רחבות תוך שיפור איכותו ותדמיתו. המרצה הזכיר, בקצרה למדי, את סכנת ההשתלטות על הענף מצד חברות ענקיות מכל העולם וביניהן עם בעלות ומבנה רב-לאומי. עם זאת היה סבור, שאצלנו הענף מנוהל בצורה מופתית – אם גם לא היה מזיק להכניס מעט חרדה ולהגביר את קצב ההתחדשות.

ההנחה היא, שיהיו פחות מחלבות ושתמשך העלאת איכות החלב ומוצריו. יותר ויותר ישקדו על בדיקת המזון לפרות החולבות. לא רק שיפור האיכות ושמירת הסביבה על סדר יומנו – גם שאלות היעילות ובעיקר המוסריות של הנדסה גנטית עלולות להוות בעיה עתידית גדלה והולכת. שלמה לירן לא אהב הפרטה בכל מחיר; מעדיף ייעול באמצעות ניצול היתרון לגודל, וסיים באמרה מעוררת מחשבות: "ההשתנות היא תנאי הצלחה – והצלחה היא אויב ההשתנות". (בתנאים אלה, לך ותבנה מולדת – מ.מ.). כמובן, היו שאלות וקריאות ביניים, דבר שלא הפריע לשטף דבריו של המרצה.

בינתיים הגיעו שר החקלאות, ומנכ"ל משרד החקלאות אשר פתח ועמד על החשיבות שהמשרד מייחס לשמירה על המשק המשפחתי שבו העדרים קטנים, יחסית לזה השיתופי. כך שמטרת הייעול בדרך של הגדלת היחידות נתקלת בבעיות יישומיות רציניות. ויש גם שאלות של מימון הפעולות לשם ייעול, ושל מקדמות וזכאות, וגם של מס הכנסה באשר לרכישת מכסות, למשל.

שר החקלאות חיים אורן בירך את באי האסיפה ובדבריו התעכב, בין היתר, על שאלת המגבלות לגודל. כן התייחס לאיומים אפשריים של הדרישות האקולוגיות, של מכסים או/ו

שלו מה להוסיף למאזן ולדו"חות, מלבד – וכאן פתח בשירה, בליווי רקע מוסיקלי מוקלט. איזה קול! ממש מקצועי ונעים לאוזן. הייתי אומר, שזאת היתה הפתעת היום, כי הדבר נשמר בסוד אפילו מן הקרובים לארגון האסיפה.

כאן הוכרז על הפסקת קפה קלה, שלאחריה נכנסה האסיפה לדיון מפורט בהצעות שהובאו להחלטה. הסעיפים הראשונים עברו ללא עוררין: המאזן אושר, הצהרות ההערכה של האסיפה לרפתנים, לפעילי המ"ב וועדותיה,

ישראל גלוברמן.

לעובדי אגודות ההזרעה, ל"החקלאית", משרד החקלאות... כל זה נתקבל ברצון וכמעט אוטומטית. מה יש? בסך הכל אנו מברכים את עצמנו, כלומר את כל מי שיש לו ענין ועסק בענף. "החקלאית" בת השמונים בודאי ראויה לברכת הגיעה לגבורות, עם קצת קמטים אבל במצב טוב. ובאותו מעמד ציון ביצוע היוזמה

למשקים שנוגעו; שוק הבשר העומד בפני התמוטטות, ויש רק פתרונות לבקר במרעה הטבעי ולא לפיטום.

יו"ר האסיפה אלון קמה.

לקראת אישור המאזן לשנת 1998 על ידי האסיפה (לאחר שכבר אושר במועצת המ"ב היוצאת) עלה **רואה החשבון של ההתאחדות, מר ססנוביץ** והבהיר כמה נקודות. היו גם כמה שאלות מן הקהל ואחת מהן נסובה על תהליך קבלת עובדים – האם יש מכרזים? הוסבר שעל פי התקנון ועל פי מעמדה החוקי של המ"ב אין חובה להוציא מכרזים בנדון. בכלל, יש לזכור שההתאחדות היא אגודה שיתופית וולונטרית, ובתור כזאת היא מייצגת את חבריה שהם הרב המכריע של יצרני החלב בישראל; המ"ב איננה מוסד הבנוי על השאיפה לרווח – והיא גובה מחבריה רק את הנחוץ כדי להבטיח להט את שירותיה תוך שיפורים מתמידים.

אמנם לא מצאתי זאת בתרשומת השוטפת של דיוני האסיפה, אבל אני זוכר שבערך בשלב זה התיצב **יו"ר ועדת הביקורת ישראל גלוברמן** על הבמה, אחז במיקרופון והודיע שאין לוועדה

הקהל בעת הדיון בהחלטות.

מוזמן לוועידה כדי להתרשם במו-אוזניים ועיניים ממהלך הדיונים, כך שנתר לי רק המידע העיתונאי הכללי. לפי כך מתקבל הרושם ששמחת מקבלי הדיבידנדים מוקדמת מדי, ואולי אף שגויה. על פי הידיעות בעיתונות, רק בוועידה הבאה של "תנובה" בעוד ארבע שנים יביאו להחלטה להפוך את מנגנון השיווק המרכזי לחלב ומוצריו לחברת מניות, שמניותיה תהיינה להיות סחירות. שיהיה ברור לכולנו, אם לא יעגנו באופן חוקי ומשפטי את הבעלות על "תנובה", או לפחות תשלובת החלב שלה – היצרנים יעבדו השליטה עליה ועל פעולותיה. **חייבים לקבוע, ולמנוע כל אפשרות לשנות קביעה זאת, שרב מסיבי ומיוחס של מניות "תנובה" יישאר תמיד בידי יצרני החלב הפעילים שלנו.** כשם שמדינות גאורות אחרות אינן מאפשרות השתלטות זרים על הזכות לייצר חלב תוך לקיחת הפרנסה מאזרחי המדינה, גם אצלנו חייבים למצוא דרך למנוע השתלטות הון זר על שוק החלב ומוצריו בישראל. יש להתכונן למאבק על הישרדות הענף בידינו עכשיו, כי ארבע שנים עוברות מהר.

מרדכי מלען

והחלטת המ"ב למוזג את שתי אגודות ההזרעה "און" ו"השירות".

למעשה, מעבר לברכות ו"הפירגונים" למוסדות ולפעילים הרבים המשרתים את הענף והמתפרנסים ממנו (בעצם גם נושאי הברכות מתפרנסים ממנו), היו שני נושאים כבדים שהעסיקו וגם ממשיכים להעסיק את כולנו: הרפורמה ושיוך הרכוש בתנובה. ההערות והשאלות ותשובות נמשכו לא-מעט, אך היה מורגש שעוד הרבה קודם לאסיפה נעשתה עבודת שטח רבה על ידי מזכיר המ"ב וצוות רכזי האזורים ופעילים נוספים כדי להגיע מוכנים ומשכילים לשלב ההצבעה שאת תוצאותיה אנו מביאים כאן בהמשך. שני הנושאים הם בעלי השלכות מרחיקות-לכת לעתיד הענף בישראל, ושניהם יימשכו על פני תקופה של שנים.

יורשה לי בנקודה זאת להביע דעה שלא בהכרח זהה או מותאמת עם זאת של ההתאחדות: בהתייחסות למתהווה ב"תנובה" ועל פי החלטת הוועידה ב-17.11.99, זאת תהפוך לחברה בשלב זה וגם תחלק דיבידנדים לחבריה/בעליה המזוהים איתה. לא הייתי

החלטות האסיפה הכללית ה־40 של המ"ב

- שתרמו לארגון המחודש שייעל את המערכת ויתרום לעבודה פוריה.
5. הרפורמה בענף – האסיפה תומכת ברפורמה אך כמו שהיא כתובה היום, אינה ניתנת לביצוע. על מנת להבטיח שהרפורמה תשיג את המטרות החשובות של התייעלות הענף, טיפול באיכות הסביבה וחידוש הרפת, קוראת האסיפה למשרד החקלאות ולמשרד האוצר לפעול לשינוי תנאי הרפורמה והתאמת סעיפיה המרכזיים למצב הרפת במושב ובקבוץ:
- * תקופת הרפורמה – 6 שנים.
 - * עומק השחיקה – 4 שנים – 2% ניכוי מחיר לשנה.
 - * 2 שנים – 1% ניכוי לשנה.
 - * זכאות לסיוע – משק משפחתי – גידול של 100,000 ליטר מכסה/למשק.
 - * משק שיתופי – גידול של 500,000 ליטר מכסה/למשק.
 - * עידוד ניוד – מענק רכישת פרות – 5,000 ש"ח לפרה נורמטיבית; ביטול מינימום למענק.
 - * טיפול במיסוי הקונה והמוכר – הכרה כהוצאה.
 - * חוק החלב – עיגון חוקי למכסות החלב, מחיר המטרה.
 - * מועצת החלב – רשות לאומית. יצרנים חדשים – על פי דו"ח גולדין.
 - * מחיר מטרה – ביטול הסקרים ברפורמה.
 - * בתום הרפורמה – יבוטל ניכוי הפריזון.
 - * מימון – סיוע בהלוואות והורדת הריבית.
 - *6. האסיפה מברכת על שיתוף הפעולה הפורה עם החוקרים הקשורים לענף ופונה לממשלת ישראל ולמשרד החקלאות להגדיל את התקציבים שהיא מעידה

1. האסיפה מאשרת את מאזן 1998.
2. האסיפה מביעה הערכתה ומכירה תודה לרפתנים, למועצת ההתאחדות, ההנהלה והוועדות הפעילות, לעובדי אגודות ההזרעה, ל"החקלאית", לאנשי משרד החקלאות, לשירותים הווטרינריים, לחברינו בשה"מ, למועצת החלב, לתנובה ולכל המחלבות, למערך הארצי לבריאות העטין, לחוקרים בענף, למרכז החקלאי ולכל המוסדות המלווים את הענף בעבודתו השוטפת ותורמים לקידומו.
3. האסיפה מברכת את "החקלאית" במלאת 80 שנה להקמתה, מעריכה מאד את תרומתה רבת השנים לענף ומאחלת לה המשך הצלחה.
4. האסיפה מברכת על איחוד אגודות ההזרעה ומביעה תודה לכל החברים

- לרשות המחקר בענף.
7. האסיפה פונה למשרד החקלאות לעודד ולקדם את ההדרכה בענף ולפעול שענף החלב יקבל את כוחות ההדרכה המתבקשים מחלקו בכלל החקלאות.
 8. האסיפה מטילה על המועצה וההנהלה לפעול שהמרכז החקלאי החדש יהיה גוף עצמאי שבו יהיה ייצוג הולם לארגוני המגדלים שיבחרו את נציגיהם למוסדותיו.
 9. האסיפה קוראת למועצת החלב ולמחלבות להגביר את המאמצים לעידוד צריכת החלב ומוצריו וליצוא מוצרים לחו"ל.
 10. **שיוך הרכוש בתנובה** – אסיפת ההתאחדות תומכת בתהליך שיוך נכסי
 11. האסיפה מברכת על הקמתה של המעבדה המרכזית לבדיקת רכיבי חלב לתשלום בהסכמת כל חלקי הענף, ומודה למחלבות ולמועצת החלב על עזרתם הרבה.
 12. האסיפה מטילה על מועצת ההתאחדות לשנות את שיטת בחירת נציגי המשק המשפחתי והשיתופי למועצה ולעבור לבחירת נציגים באזורים על פי ייצור החלב באזורים.
 13. האסיפה בוחרת את המועצה וועדת הביקורת על פי הרשימה להלן:

המגזר המשפחתי

1. אהוד אהרונוב – גבעת יואב
2. שאול אריה – אחיהוד
3. שמוליק גור – שרונה
4. נחמיה דייבי – מדך עוז
5. עופר גורן – נהלל
6. אריה גוברמן – כפר יהושע
7. מוטי אידלמן – רמת צבי
8. איציק פורת – כפר ויתקין
9. ויקטור אוזן – אמץ
10. אלגלי ניסים – אחיסמך
11. חנן כהן – בניה
12. רענן כץ – באר טוביה
13. אהוד יפה – אביגדור
14. גרשון אמבא – פטיש
15. אופי רייך – מנכ"ל "החקלאית"

מחליפים לוועדת הביקורת

1. ערן מאירוביץ – מושב מרחביה
2. נעם מרק – רעים

המגזר השיתופי

1. איתן שדה – רמת הגולן
2. ישראל הדרי – גליל עליון
3. ג'ררד שלביקי – עמק הירדן
4. עמרי וייסמן – גליל מערבי
5. יהודה שילה – עמק בית שאן
6. יוסי ביגון – מפעלי העמק
7. תלי שור – מפעלי העמק
8. שמאי מזיני – גרנות
9. משה שפירא – גרנות
10. פרץ שורק – משקי הדרום
11. דובי וייס – משקי הדרום
12. שמיל בלברמן – משקי הנגב
13. אודי שהם – משקי הנגב
14. מאיר רמון – משקי הערבה
15. יוסי מלול – מזכיר ההתאחדות

ועדת ביקורת

1. ישראל גלוברמן – כפר קיש
2. בועז גלבע – כפר יחזקאל
3. שמחה ידידיה – סעד

